

DEBRECZEN

POLITIKAI, TARSADALMI és KOZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Közlöneti árak:
 Helyben és postán küldve
 Egy évre 10 frt.—kr.
 Fél évre 5 —
 Negyed évre 3 —
Egyes szám 5 kr.

A lap az állam részétől minden közzétételért, Veszélyes hírdetésért, a szerkesztőségbe bérmentve küldendő.

Előfizetési helyben
 TELEGGYI K. LAJOS és IJ. OSÁTHY KÁROLY könyvkereskedés és a kiadóhivatalban KUTASI IMRE könyvnyomdájában s a postahivatalok utján.

Hirdetési díj:
 Nagy hasznosított sorozat 5 kr.
 Nagyból terjedelmű s több soros hírdetés alkalmánként a legolcsóbb ártól vételek fel. Bélyegdíj minden kiadás beállításáért 30 kr.

Nyitási—ben megjelenő közzététel minden péntek 30 kr.
 Hirdetéseket felvételre a kiadóhivatalban, KUTASI I. könyvnyomdájában, valamint ZICHOR-MAN H. könyv. irodájában is.
 Név nélkül vagy bérmentesen beküldött kértatok nem vételnek figyelembe.
 Kéziratok vissza nem adandók.

Tisza és a földesgazdák.

(r.—e.) A töltött káposzta nagyon jó eledel felmelegítve, de a fufang valamely fogása azt hiszik — rögtön elveszti hatását, a mint egyszer használták. Kétszer bajosan lehetne madarat ugyanegy lépre vinni — csak Tisza Kálmán az, a ki minden választási mozgalom előtt megköszönti azt a fogást, hogy a választásokat éppen a nagy nyárimunka (aratás), legszorosabb időszakára helyezi. A mint bécsi táviratunkban közvetlen forrásból jeleztük, a legújabb »Bud. Korr.« jelentése szerint irányadó körökben az országgyűlést, ha lehet, már e hó 20-án beakarják zárni. Mint-hogy azonban egyrészt a felsőházi tárgyalások esetleg több időt igényelhetnek és a képviselőházban is a benyújtott kisebb törvényjavaslatok sem tárgyalhatók le minden felbeszakis nélkül, — lehetséges, hogy az ülésnek e hó 23-ig eltart és akkor az országgyűlés ünnepélyes berekesztése 24-én fog megtörténni. — A képviselőválasztások pedig mindenesetre június hónap második felében és pedig vagy 15—24-én, vagy 21—30-án fognak megtartatni.

Azt hiszem, hogy az ellenzék és kormányparti választó-közönség kifogja érezni, micsoda fufang rejlik ebben az intézkedésben és kivált a gazdálkodók közönség az, a mely elmosolyodhatik felette, hogy »ósmerek szépmaskurak!«
 A mosoly mellett megbotránkoztat is szülhet ezen, a Tisza-kormány által intézett választások előtt mindenkor előforduló fogásnak sértő éle. Mert mindenki tudja, hogy ennek czélja a szabad választás megamamisítása, akadálygördítés a gazdaember elé. De vajon a mi egyszer-kétszer, sőt háromszor is sikerült, nem val-e az kudarcot épen most, midőn épen a gazdaember az, kinek legnagyobb érdeke képezendik a közelgő országgyűlési időszak legfőbb tárgyát? Nem a gazda-e az, a ki a Tisza-kormányzat kilenc esztendő óta alatt a megsemmisülés meredélyére lökett? S nem-e önmaga iránt való kötelességet teljesít épen a magyar földnek művelője, midőn a magyar föld legnagyobb ellensége, a teherszaporító, földpusztító Tisza-kormány ellen veti latba hatalmas szavát?

Valóban érzi Tisza Kálmán, hogy létérdekét a gazdák közönség, ezen független társadalmi osztály gyöngítésétől, elhallgatásától teszi függővé! De a magyar gazda megvetéssel tekintendi ezt a fufangot. Ha Tisza oly könnyelműnek, oly önzőnek, oly hazafiatlannak hiszi a magyar földművelőt, tehát e nemzet lakosságának zömét, miszerint bizton mer számítani arra, hogy ebben nem lesz áldozatkészség bár a legégetőbb munkaidőben is feláldozni a választás egyetlen egy napját: legyen a sértő hit az ő nagy csalódása s a gazda gyakorolni fogja alkotmányos jogát, teljesíteni hazafini kötelességét. A magyar gazda tudja, hogy a kenyérgeresztől elvont egyetlen június i naptól függhet, hogy a későbbi munkanapok keserves és veritékes hasznát maga és hazája élvezze, vagy pedig, mint eddig, — e pazar és minden javunkat idegen érdekekre fordító kormányzat harácsolja el.

A magyar gazda becsületének és hazájának egyaránt tartozik azzal, hogy e kopott fogásnak fel ne álljon s feleljen a salogatónak ekképen: Magára itél az a kormány, a mely azt hiszi felölünk, hogy a hazáért nem áldozzuk fel azt az egyetlenegy munkanapot!

Országgyűlés. A képviselőház csütörtöki ülésében, miután harmadszor is megzavarta az elfogadott javaslatokat, a némely vas uti engedélyokmányok függelékeiben foglalt forgalmi természetű határozmányoknak hatályon kívül helyezéséről szóló javaslat tárgyalatott és fogadtatott el, György Endre előadóindokolása mellett. Lázár Ádám az 1. §-hoz mó-

dosítványt adott be, melyet a ház azonban Baross ellenző felszólalása után mellőzött. — Ezután az igazságügyi bizottságnak Hermann Ottó megámatatására vonatkozó jelentése került tárgyalásra. Teleszky István előadó fejtegette a mentelmi jog mostani állását és viszonyait és indokolta a bizottságnak azon javaslatát, mely szerint a mentelmi jog külön szabályozása ez időszakra nem látszik szükségesnek Mocsáry Lajos ennek épen ellenkezőjét vitatta tüzetes beszédeben s határozati javaslatot adott be, mely szerint a ház kimondja, hogy a mentelmi jognak külön törvény általi szabályozását szükségessnek tartja. Pauler miniszter ellenző felszólalása után a ház mellőzvé Mocsáry javaslatát, elfogadta a bizottsági jelentésben foglaltat. — Végül Ugron Gábornak czéglési ügyre vonatkozó jelentése a mentelmi bizottságnak került szövegre Szemenyey előadása mellett. A ház, az előadó, György és Gremon felszólalása után elfogadta a bizottsági javaslatokat s György indítványára jegyzőkönyvbe vette Pauler miniszternek az előbbi ügy tárgyalásakor a mentelmi kérdésre vonatkozólag tett nyilatkozatát. Ezzel az ülés véget ért. — Szombaton a harmadszori felolvasások után napirenden a pénzügyi bizottság jelentése a főrendiháznak a szeszadó illető módosítványaira vonatkozólag aközlekedési bizottság jelentései és végül a kérvények.

A képviselőház tegnapi ülésének napirendje előtt Helfy az iránt intézett kérdést a kormányfőkhöz, hogy mikor ér véget a jelen országgyűlés? Erre Tisza Kálmán azt felele, hogy egész határozottsággal nem mondhatja ugyan meg a napot, de e hó 20-ika körüli napot szándékozik ő felségének proponálni, mint az országgyűlés feloszlásának időpontját. A szeszadó javaslataira vonatkozó főrendi módosításoknál Helfy szólalt fel, kinek Szapary miniszter és Hegedüs Sándor előadó feleltek. A főrendiházi módosítások elfogadtatván, a maros-vásárhely-szászrényi vasutára vonatkozó jelentése a közlekedési bizottságnak került szövegre és vétettet tudomásul. Lázár Ádám azon aggodalmát fejezi ki, hogy e vonal által a m.-vásárhely-tölgyesi vonal kiépítését akarják kijátszani. Ezután a kérvények tárgyalatott és intézettek el mindenben a bizottság javaslatai szerint. — Némely vidékeken történt adomelelések elleni kérvénynek többen szólaltak fel.

Igen kinos jelenet következett ezután. Ugron Gábor ugyanis azon interpellációja kapcsán, melyet a gergyói szolgabíró állítólagos visszaélései tárgyában intézett a belügyminiszterhez, egész csomag levelet mutatott elő, mint melyeket Dobránszky Péter a lemergi pörből ismeretes Dobránszkyakhoz intézett, kikkel való rokonságát e levelek földerítik. Egyik ilyen levélből felolvassa Ugron azt a passust, melyben Dobránszky a Dobránszkyak segélyével hivatalra vágyik Oroszországban. Ugron nagy hévvel hangsúlyozta, hogy mint hazafi kötelességének tartá küzdeni olyan képviselő ellen, annak kerületében, a ki öszezoktetéseket tart fenn Oroszországgal.

E levél felolvasása roppant sensatiót keltett a képviselőházban. Dobránszky halványan és isgatottan szót kért. Hamisítványoknak mondá a leveleket, melyek czélzatosan ellene irányoztatnak, hogy hazafiságát gyanúsítsák. Ellenzékéről és kormánypartól közbeszólások hangzottak fel: »On irta-e ama leveleket?« Ugron ismét fölállt s állította, hogy azokat összehasonlítá Dobránszky írásával s kétségtelemnek tartja, hogy Dobránszky írta a leveleket. Felhívja a szabadlevű pártot, küldjön ki egy bizottságot, mely e leveleket megvizsgálja.

Most Tisza Kálmán szól, hangsúlyozva, hogy ezen ügy a képviselőház elebe nem tartozik. Miután Ugron azon állításával szemben, hogy e leveleket Dobránszky írta, ennek azon többszöri kijelentése all, hogy azok hamisak, Dobránszky bizonyára tudni fogja módját annak, hogy igazolja magát.

Erre az ülés élénk izgatottság közt osztott el. — Ugron a kérdéses leveleket Dobránszky Olgától kapta, hogy azokat tetszés szerint felhasználja.

Mária Anna császárné és királyné temetésére Szőgyény László és Péchy Tamás elnökök vezetésével a felsőház és a képviselőház képviselében küldöttség ment. Bécsbe. A nemzeti színház Mária Anna császárné és királyné temetése napján, szombaton, május 10-dikén és az egyházi gyászimák első napján, vasárnap, május 11-dikén zárva lesz.

Zágrábról jelentik: A Sioboda cz. lapban Starcevic Antal kijelenti, hogy az ő pártja és Magyarország közt megegyezés csak úgy jöhet létre, ha a jelenlegi alkotmány mel-

lőztetik és új alkotmánnyal helyettesítettik, mely az ő pártja programján alapszik. Ezzel Starcevic az eddigi harcsmozdor folytatását proklamálja. E szakadás következtében a Starcevic-párt mérsékeltb elemleit mind elveszti és a birtokos osztály körében nem számíthat támogatásra.

Külföldi hírek. A z a n g o l kormány a rosszási indítvány tárgyalásakor kijelenti szándékozik, hogy Gordon tábornok felmentésére expedíciót indít, mielőtt a szudáni éghajlat ezt lehetővé teszi, — a kormány ugyanis kímélni akarja hadsereget, nehogy Szudánban egészsége megromoljon. — Aleko pasa helybe Krestovich neveztetett ki Kelet-Rumélia főkormányzójává.

Pártélet.

A tasnádi választókerület népes értekezlete gr. Károlyi Sándort, mérsékelt ellenzék alapon, képviselőjelöltjének egyhangulag kikialtotta.

A Mahdi. James O Kelley kérelmetlen féni elment a mahdihoz, hogy Anglia ellen harcoljon, expedíciója azonban nem sikerült. Viszszatért Angliába, s a »Daily News« ban két cikket közölt a mahdiról, mely cikket az alábbiakban ismertettük: A mahdi barnavörös arcú, kellemes vonású, magas, erős, hízásra hajlandó ember. Tud írni és olvasni, érti a koránt, beszél arabul és berberül, s nagy szellemi képességei vannak. Különbözik nem vergődhetett volna föl a nyugtalan és féltékeny arabok vezérévé. Az osztrák missió papjai és apácái csak véletlenül menekültek meg a haláltól. A parancs már ki volt adva kivégzésükre, mikor az egyik papnak a következő ötlet jutott az eszébe: »Azt mondd, hogy az izlam általános elterjesztésekor Krisztus fog segélyre jönni. Hadd éljünk tehát addig, míg Krisztus jön, s azt parancsolja nekünk, hogy kövessük.« Ez világos volt a mahdi előtt megkegyelmezett nekik, s Krisztus eljöveteleig havi pénzt is ad a hiteitőknek. Az el-obeidi és barrai helyőrségek legbuzgóbb hívei lettek s állítólag elő is segítettek Hicks pasa vereségét. A mahdi jelenleg El-Obeidben környékén mintegy 40,000-re tehető. Minden katonának 3 shilling 4 penny havi zsoldot ad azon kinecsből, mel El-Obeid s más városok kifosztásakor került kezei közé. Bár hívei az adók eltérését várták tőle, ő mégis kivetette adó gyantát az előbbi adó egy tizedét, mit mozgással fogadott a nép. Körülbelül 80 beduin-törzs ismerte el hatalmát, amelyek mintegy 300,000 embert állíthatnak síkra (Ez bizonyára túlzás O'Kellytől). Seregének katonai szervezete a törzs elkülönítésre oszlik, harc esetén minden törzs magával hozza a hadikészletet és élelmiszereket s ez által a mahdinak gondjait nagyon megkevesbitik. Taktikája igen egyszerű. A katonák a csatában arcuk elé tartják kis kerek pajzsukat s öre mennek az el-lenségel. Az Obeidi győzelem alkalmával, állítólag 40 ezer Remington-féle fegyvert jutott kezei közé a szükséges löszerekkel együtt. A mahdi a törökök, a hitetlenek s a gazdag emberek ellen harcolt. Az általa alapítandó új birodalomban nem lesz se szegény, se gazdag ember, s e tekintetben a francia és német szocialisták kezét foghatnak vele. A katolikus missionáriusok, a kik őt ismerik, azt mordják, hogy nem csaló, ellenkezőleg nagyon is át van havta a küldetésbe vetett hittől, s testtel-lelélekkel azon reformokra adja magát, miket élete feladatanak tűzött ki. A nép nagyrésze istentől küldött prófétát lát benne, kinek nem engedelmeskedni annyit tenne, mint parancsai ellen véténi. Mahomed Achmet a színes ember prófétája, a ki el van határozva arra, hogy Afrikában európai nem lehet az ur. Az az érzet, hogy a khedive az angol befolyás alatt áll a kormánytól elrabolta minden befolyását Szudánban, s Egyiptom hatalmát is aláasta. A mahdi tudja azt, s azért ódakodik a khedivével vagy más hitetlennel kiegyezkedni; de egyszerűs mind arra is elég okos volt, hogy a Gordon pasa által fölajánlott szultáni méltóságot visszautsítsa.

Az egyiptomi kérdés. Gladstone egyiptomi politikája, mint Londonból írják, arra irányul, hogy első sorban Egyiptom pénzügyeit rendezze. E czélból mindenekelőtt arra törekszik, hogy Egyiptom adósságát lehetőleg redukálja, s mint állítják, ezzel fog leginkább az egybehíradó európai konferencia foglalkozni. Anglia azon esetre, ha az érdekel hatalmak beleegyeznek az adóssági törke redukciójába, kész szavatosságot vállalni a redukált összeg kifizetésére nézve. Kétségtelen, hogy ha Gladstone e terve sikerül, Anglia protektorátusa Egyiptom felett majdnem kizárólagos lesz és annak egész kormányzatra döntő befolyást fog gyakorolni. Ezzel szemben rendkívül kényessé vált Franciaországnak helyzete. A Temps nyíltan kijelenti, hogy Franciaországnak tiltakoznia kell azon hatalmi befolyás ellen, melyet

Anglia Egyiptomban a maga részére biztosítani akar. Másfelől azonban beismeri, hogy Franciaország a pénzügyi rendezés ellen nem tiltakozhatik, mert hiszen itt francia érdekek is szóban forognak, melyeket nem szabad károsítani.

A Temps azonban abban bizik, hogy az események tönkre fogják tenni Gladstone számítását. »Nagyon valószínű — így szól — hogy a készülöben levő események nagyon ki fogják terjeszteni azon kérdések körét, melyet Gladstone a konferencia tanácskozását szoritani kívánja. Ha Khartum elesik, Felső Egyiptom is fenyegetve lesz, s Anglia kénytelen leend hadsereget küldeni Egyiptomba. A hadjárat költségeit természetesen Egyiptom foja viselni. Ily körülmények között a nagyhatalmaknak előzetes biztosítékokat kell kérniök Angliától. De a felmerülhető bonyodalmak megingatják magát Gladstone-kabinetnek állását is, s vele együtt annak terveit is. Minél tovább gondolkodik az ember erről a dolgról, annál jobban kiderül, hogy Anglia oly kellemetlen-ségeknak tette ki magát az expedíció által, melyekre nem gondolt. Ennek forrása pedig arra vezethető vissza, hogy meg akart szabadulni a kondominiumtól.«

A trónörökös író. A Jókai Mór élvezetere a következő »szükséges hazugság« találta ki bizonyos sajtó: »Mikor Rudolf trónörökös az osztrák-magyar monarchiáról irandó nagy munka tervét megpendíté, Bécsben az ugynevezett udvari párt, a mely pedig nagyon befolyásos, mindenképp megakarta akadályozni ez szeme megtestesülését, főleg pedig a czim: Die österreichisch-ungarische Monarchie in Wort und Bild volt száka a párt szemében. A clique azt akarta, hogy Magyarország csak mint provincia tárgyalassék, akár Csehország vagy Galicia és főleg a clique feje perhorreskálta, hogy »a dualizmus már az irodalomba is átívessék.« Mikor Jókai Mór először hívták fel Bécsbe, a trónörökös tudtára adta Jókainak, hogy nem sikerült keresztülvinnie ama tervét, mely szerint a magyar kiadás a némettől elkülöníttessék, ezért azt a kérdést intézi Jókaihoz, hogy vajon közre akar-e működni, ha a munka ilyen alakú is lesz. A magyar költő határozottan nemmel felelt és kijelenté, hogy széles Magyarországon nem fog akadni író, a ki oly munkában részt venne, a mely Magyarország közjogi helyzetét alapjában tagadja. Rudolf trónörökös erre azt mondta, hogy ő csak ezt a feleletet várta Jókaitól és a legközelebbi értekezleten, melyen számos író és művész vett részt, oly határozottan pártját fogta Jókai álláspontjának, hogy az udvari pártnak egy tagja sem mert ellentmondani. Mikor az értekezletnek vége volt s a trónörökös által kidölgözött program elfogadtatott, egy magas állású ur Jókaihoz lépett és így szól: »Ezt önkön kőszönhetjük!« Mire a magyar költő szerényen felelt: »En csak a buzogány voltam a trónörökös kezében.« Föltéve — jegyzi meg az »E.—s.« — hogy ez a közlés igaz, mit kell majd várni ama könyv s z e l l e m e t t ő l, melynek termelői már Magyarországnak alkotmányát sem akarták elismerni! Meg aztán — tebetjük hozzá — a t á g a b b s z ű k e b b h a z a elméletének feltalálója nem is igen rotanél el álmaít ily k i s s e r t ő k é t e l y k k e l ! — Rudolf trónörököstől különben e napokban u j k ö n y v j e l e n i k m e g, m e l y b e n r e g e b b e n t e t t e l s ő k e l e t i u t j á t i r j a l e . A k ö n y v f é n y e s k i a l l i t á s b a n, s z á m o s k é p p e l a b é c s i u d v a r i n y o m d á b ó l k e r ű l k i . A t r ó n ö r ö k ö s a k i t u d v a l e v ő l e g n a g y k e d v e l ő j e a v a d á s z p o r t n a k, e k ö n y v é b e n i s s o k e r d e k e s v a d á s z k a l a n d j á t b e s z e l l i e l .

A Schönerer-Giskra ügy. Az osztrák északi vasut ügyében lefolyt izgalmas vita alatt Schönerer a képviselőház ülésén többek közt így nyilatkozott: »E ház minden oldalán van Kaminszkyja, Giskrája és Offenheimja.« Az elhunyt Giskra fia felhívta Schönerert, vonja vissza e kifejezést, mely atyja emlékét gyalázza. Schönerer ezt megtagadta, mire Giskra segédeit küldte hozzá. Ezek előtt Schönerer visszavonta szavait.

OS
SATER,
ETEK;
 nással; mosó
 és batizstok;
TEK,
KELMIK
 szám.
EGYZEKE
 VÁ N " gőzmalom
 tményelnak.
 t raktáriában.
 sztriai értékben
 és engedély nélkül
 fizetés mellett.
 kal együtt.

100 kiló	19.60
nagy és apró szemű	18.60
középszerű	18.60
18.—	18.—
17.40	17.40
16.80	16.80
16.—	16.—
15.40	15.40
15.—	15.—
14.—	14.—
13.—	13.—
11.80	11.80
9.80	9.80
8.—	8.—
5.40	5.40
4.80	4.80
5.20	5.20
4.60	4.60
10.60	10.60
10.—	10.—
100 kl.	100 kl.
60 krral drágább	60 krral drágább
1884. Ápr. 25.	1884. Ápr. 25.
teljsuly	teljsuly
nyak vére:	nyak vére:
50	50
75	75

53384. t
hirdetmény.
 járásbíró, mint te-
 közhírré teszi, hogy
 grehajtónak Porkoláb
 100 frt. törke s jár.
 a ügyében, a nánási
 A + 1. a ingatlanra
 önyvi A I. 2. 3. 5—
 részére 478 frt; Vidi
 1. a ingatlan 1/4 ré-
 nási 6700 tjkönyvi A
 részére 19 frt, ki-
 árverést elrendelte;
 ingatlanok 1884. évi
 órákor a bírósági
 kikiáltási áron alól is
 verelni akarók a becs-
 uzban, vagy óvadék-
 n letenni tartoznak.
 1884. márt. 11-én.
 járásbíró, mint te-

Sebestyén,
 kir. aljárásbíró.

Enyém, tied, övé.

(A városi titkos levéltárról.) (Második, befejező közlemény.)

Debreczen, máj. 10. A kik a városi titkos levéltárról látogatni szeretnek, azoknak szeméikbe öltik ugyan ott az épület arczonálvali párhuzamos folyosó kelet-nyugati szögletében egy mindég bezárva tartott vasajtó, melynek tetejében egy kis táblára az nem felírva, hogy „magán-levéltár.” A városi közönség azonban úgy hívja ezen elzárt ajtó mögötti helyiséget hogy titkos levéltár. Szembetűnő ezen táblácska (a hír legvalószínűbb igy kering a közönség körében.) Papp Andrásnak, az egykori városi főispánnak is, ki egy ízben ide be akart menni hatolni, az nekije egyszerűen megtagadták a bejáratot. Es az ajtó kinyitását való felelem ok aligha az volt, hogy a betolakodó levegő valamiképen ártalmára ne lehessen az ott kényelemben tanuló pókok hálóinak és az ősidőtől oda betolakodott molynoknak...

Nem tudjuk, szerencsésebben járt-e el ama titokteljes helyiséggel a mostani főispán s hogy vajon tudja-e ő, hogy mire való Debreczen városának a kétféle levéltár? vagy hogy mivel indokolja a városi közönség által titkos levéltárnak nevezett rekesz létezését? Talán azzal, hogy a városi levéltára annyira nincsen biztos kezekben, hogy még e titkos levéltár a szükséges van?

De vajon rendelkeznek-e ily titkos levéltárral a megyék és káptalanok levéltárai, melyek ősi idők óta fogva őrzik gondosan a reájuk bízott, nagyobbára országos érdekű okmányokat? Ezeknél legalább már maga a pusztá, hogy levéltár elnevezése elegendő arra, hogy falai közé csak is engedélyvel lehet bárkinek is bemennie, az illető levéltári hivatalnokok kivül; de magány, vagy titkos levéltárat a községhezaba eddig nem ösmertünk. A mit titkos levéltárunk — a mint városunk egyetlen nagy monográfiajának bevezető részében olvastuk, el volt zárva még a történet íróitól is. Magán embernél csak volna értelme meg annak is ha azt írja fel könyvtárának irattárának ajtajára, hogy titkos levéltár, mert az az övé, az sajátja s ha nem hajlandó abba valakit beereszteni, az az ő magányügye. „Az én házam az én váram,” mondja az angol „bagoly bíró” barlangjában” szól a magyar. De egy város ilyen u. n. magány levéltárnak tartására alig is lehet jogosítva, mert hát az abban esetleg található zálog levelekről, hogy más magányosok birtokairól szóló adás-vevési okmányokról ugy is van a közönségnek tudomása — és másrészt ez csak különféle gyanúsításokra is okul szolgálhat. Nem mondjuk, hogy szolgálhat, de szolgálhatna.

Talán volt ennek az eljárásnak értelme a 48. előtti időkben, midőn még a város, mint birtokos, nem esik joggal bírt. De ma, midőn már e föld minden népe szabad és ura, tulajdonos mindannak, a mit 1848. mártius 15-ike a kezében talált: ma már nem bírjuk belátni e levéltárnak a városi közéletben való jogosultságát.

Minek e levéltár, mikor a város lakói csak ugy is van amolyan homályos tudomása arról, hogy ebben a titkos levéltárban oly birtokokról szóló levelek is vannak, a melyek a város hatósága még ma is fizeti a zeredeti ősbirtokosok sarjadékaikat, évente egy vagy több ezer forintot s a mely kiadásoknak számadatait maig sem birtuk feltálni sem a polgármesteri hivatal által közrebeosztani szokott jelentésekben, de nem halljuk említettü meg a számonkérő bizottság ülésének folya mában sem. — Vagy ezekről nem is köteles a város hatósága számot adni? Hiszen ez az eljárás nem csak hogy ki kaczagni való gunya volna az önkormányzat jogának, de — ismétljük — termő talaját képezhetné a legkalandosabb gyanúsítási szándékoknak. Vagy talán ily módon tartja sarokban a zálogba adók utódait a záloglevelek birtokosa? Ez meg éppen törvény ellenes eljárás volna a melyet tilt a törvény s a mi ellen fellázad az emberiség jogzérte, mert mért ne lehetne e zár alatt még sok családunk igaz érdekei eltemetve? Tagadhatlanul a város hatóságának volna leginkább érdekében az, hogy e tárgyban minden további kételyt megszüntetve mi előbb ezen levéltár titok fedte vagyoni részleteiről az enyimés tied állapotáról való felvilágosításokat megadják.

De tulajdonképen nem akarjuk ezen magán-levéltár mögé zárt jogos, vagy jogtalan titkokat felbolygani, — de mivel — véleményünk szerint — megelőző számonkérő felvilágosításnak tárgyával szoros kapcsolatban van s mivel azt hisszük, hogy e levéltár sokban járulhatna a birtokos polgárság és a város közötti zavaros birtokviszonyok rendezéséhez, okvetlen értenünk kellett e kényes pontot. Hiszünk is, hogy a mint az a titkok takaró levéltár vasajtaja felnyitattik, azonnal nemcsak megkezdhetnek — de vége is lenne e város lakosságát annyira zaklató birtok-kérdések odiumának és minden lehető alaptalan, de eléggé érthető gyanúsításnak is.

Városi közgyűlés.

Debreczen, május 10. Megnyitás. — Miniszteri átiratok stb. Elnök, gróf Degenfeld-Schomburg József főispán 9 óra után nyitja meg a gyűlést. — Előrebocsátja azon kérését, hogy a bormérő

ügy tárgyalásánál kellő mérséklettel eljenek. Megemlékszik Mária Antonia cs. királynő haláláról, mi felett a közgyűlés — ugymond — „fájdalmát” jegyzőkönyvileg tolmácsolja, a belügym. utján ő felségének.

Következik a polgárm. jelentés felolvasása márcz. és ápril hóról. Tudomásul vétetik, ugyszintén az ügyhatározatok kiadott intézkedések és csupán a körkémencze tárgyában kiküldött bizottság működésének eredményét sürgeti meg egy közbekiáltás.

Felolvasatott „a hazában élő fajok és hitfelekezetek közt gyűlölködésekre vezető izgatások” tárgyában kiadott rendelet; felolvasatnak továbbá a debreczeni-nánási vasút végleges kiépítésének engedélye, — a vasárnapi munkaszünet megnevelése, a sajtóvetőket létesítése és a magánhirdetmények megóvása tárgyában kiadott szabályrendeletek s miniszteri rendeletek.

Tudomásul vétetnek, azon hozzáadással, hogy az izgatásokról szóló rendelet kiemelésével, szétosztatik, a sajtóvetőketnek en edélyezett segélyért pedig közszónet nyilvánítottatik.

A bűdös gyufa.

Komárommegye a villógyufák gyártása elleni s a kevesebb veszélyes gyufák melletti felterjesztését pártolás végett átküldte; ez tudomásul vétetik.

A kaszárnya-ügy.

Felolvasatott a kaszárnyatyúgyban f. é. febr. 8-án Bécsbe, ő felségéhez küldött bizottság eljárásáról és fogadtatásáról szóló polgármesteri jelentés, továbbá a bizottság tiszteletéről gr. Bylandt közös hadügynével és Budapestben b. Fehérvári államtitkárnál. Tudomásul vétetik.

Kincstár és kért földterület.

Simonffy Imre kir. tan. és polgármester előadja, hogy a m. kir. kincstárnak bizonyos területre van szüksége ely célokra, melyeknek létesítése Debreczen sz. kir. városára nézve áldásos lenne. Az ügyet most még nem találja annyira megértettnék, hogy már most fejtegettesse. A törvény értelmében kívánt 30 nap múlva kéri a tárgyalást megjeteni.

Magyar Gábor kérdi, hogy mik legyenek a kincstár céljai a kert területtel.

Mészáros József a polgármester indítványának értelmében szólalt fel.

A terület átengedését főispán indítványára június 11-re összehívandó közgyűlés fogja tárgyalni, a midőn is a biz. tagok kétéharmada a fog határozni.

Tudomásul vétetnek:

- a városi árvaszék évnegyedési jelentése, — a tisztviselők 1/2 jelentése a városi peres ügyeinek állásáról, — tanácsai előterjesztés a f. é. ujonczozás eredményéről, — a közmunka 1884. kivetésének eredményéről s a régi közmunka-határozatok törlése. Ez utóbbi tárgyalásnál felszólt Mészáros József kérdi, hogy a 60 kr. feletti közmunka napszám hova fordították? Ö. p. o. 3 forintot fizet.

Kovács Sándor főügyész kérdést intéz a kivetés módosításai felől s az iránt, hogy az egyes házak szerint mily kategóriák szerint rovatnak meg?

Vértési István az feleli, hogy nincsenek kategóriák. Egy-egy egyéne több napszám esvén, mind benne van az összegben. Kovácsi János a kivetés önkényesége ellen szól fel.

H. szoboszlai ultra fordított költségeket Szentesi biz. tag. indítványára — a polgármester felszólalása után — a közmunka határlékok gyorsabb elszámolásának szüksége mondatik ki a jövőre nézve.

A kertéségi szabályzat.

Felolvasatik a kertéségi szabályzat megállapításairánti tanácsai előterjesztés.

Az általános vitát megkezdi dr. Ozory István. Utal arra, hogy a tanács által kiadott szabályrendeletben a homok- és csapó-kerti szőlők lakóira ki van mondva, hogy ott nem maradhatnak azok, a kik 1876. szept. 16. után költöztek be. Ez homlokegyenest ellenkezik azon célokkal, melyeket — szónok szerint — a szabályrendelettel elérni óhajtanak: Vagy is elkerülni, hogy a kiköltözöttek magokat kivonják az adó alól, gyermekeiket az iskolából, hogy a község ellen ne vésenek és károkat ne okozzanak.

Ezen javaslat elfogadtatván, az érintettek földönfutókká tételnek s épen a hajléktalan emberek azok, a kiket a körülmények fentebbi rendelet elfogadásával, — kényszerítenek főnebbi vétségek elkövetésére. Érkezett e tárgyban egy belügyminiszteri javaslat is, mely a kint lakást nem tiltja, csak feltételekhez köti. Ép azért e feltételek mellett az 1876 szept. 16-án tul kiköltözötteknek is megengedhető a kint lakás. Nem pártolja a tanács rendeletét, mint célhoz nem vezető s e helyett javasolja, hogy a jelenleg kint lakók ugy is birtokon belül vizsgáltsassék s a két utcában is föltélesen engedtessek meg a lakás.

Gr. Degenfeld-Schomburg József főispán kimondatni kéri, hogy ha a rendőri és közegészségi követelményeknek eleget tesznek, a bennlakás ugy az 1876 előtt, mint azután kiköltözötteknek engedtessek meg.

Possert János utal a homokkertben levő abnormis állapotokra. Itt építkezési rendeltenségek is vannak, s ha a nép ide kiköltözik, ebből rondaság támad. A főmérnök készítsen új és szabályosan felosztott területi-tervet.

Márk Endre a szabályrendelet alapját képező miniszteri rendelet felolvasását kívánja.

Magyar Gábor csak az ellen van, hogy a kérdéses helyeken lakókat ne tartassanak.

Dr. Kola János tárgyalás egyöntetűséget óhajja elérni azért, hogy először az általános aztán a különös rész vétsékek elő.

Telegdi László az engedélyhez kötött kintlakást hangsúlyozza, de lehetetlennek tartja hogy valaki birtokába ki ne költözhessek.

Mészáros József indítványozza, hogy a közgyűlés — a kötelezettségek teljesítése mellett, az 1876-on tul kiköltözötteknek is engedélyezze a kintlakást, de mindez építkezési mérnöki rendszabályok szerint eszközöltessek. Ezen alapon elfogadja a szabályzatot, másként új rendszabályok betérjesztésének szükségét mondatná ki.

Dr. Kola János általánosságban elfogadja a javaslatot.

Komlósi Arthur általánosságban sem fogadja el a javaslatot. Valamikor Budapest után volt Debreczen a legnagyobb város, most 7-ik, mert a beköltözés akadályozva van, s köznevelődésileg is lassan mozgunk. A lakás kellemessé nem tétetik ezáltal, ha a városi lakosság folytonos bennlakásra kényszerítetik. Nem fogadja el a javaslatot általánosságban sem, mert az p. o. a cselédnek megengedi a kintlakást, a gazdának nem. Nem hallgattattak meg a kertéségi gazdákat sem.

Simonffy Imre kir. tan. és polgm. csodálja hogy a rendelet alapját képző min. rendelet és közgyűlési végzésnek fel nem olvastatnak; védi a rendeletet s közrendőri, vagyonbiztonsága sat. okokból kéri a javaslat elfogadását.

Gr. Degenfeld főispán egyelőre a csapó- és homok-utczára óhajja a kivételes rendszabályok meghozatalát, a többire nézve fenntartva az általános szabályok elfogadását.

Nagy Ferenc veszedelmes előzménynek tartja a rendeletet, mert szerinte később a tanyára való kimenetre is engedélyt kell majd kérni. Kritika alá veszi a javaslat egyes pontjait.

Sebes György az első részt sem fogadja el s abban jogcsorbitást talál. Elégnek tartja, ha a kiköltöző egyszerűen értesíti a kapitányi hivatalt.

Barcsai István tanácsos: A szőlőkertek ugy osztattak ki, hogy azokban a csőszön kívül lakni senkinek sem lehet, később a bennlakók kitelepítése határozottat el, a homok- és csapó-kerti birtokosság kivételével. Jelenleg is csak e két kertről lehet tanácskozni.

Dr. Ozory István szerint két „körülmeny akadályozza azt, hogy a tanácskozás eredményre jusson. Először, hogy a több mint egy évtized előtt hozott közgy. határozatokra nagy súly fektetettek. Másodszor, hogy a min. rendeletnek nem a szelleme, de betűje véteik irányadók. A rendelet első részét elfogadja, a másikat a tanácshoz visszautasíttatni kéri.

Rácz György szintén elfogadja az első szakaszt, a másodikhoz hozzá fog szólni.

A főispán kijelenti, hogy a csapó és homokkertek kivételével a szabályrendeletek első része elfogadtatott. A pontonkinti tárgyalásnál, Simonffy Imre kir. tan. és polgármester a virágtenyészéssel bíró tulajdonosnak és szakértő közegének engedné meg a kint lakást. Ezen indítvány szerint módosítatik az 1. §.

Főispán indítványára a 3. §-nál kimondatik, hogy a birtokos a kintlakókra nézve felelős a kártételekért.

A 4. §. tárgyalásánál Magyar Gábor azt véli, hogy „egy jogon dolgozó ember” se egyezhetik abba, hogy a szőlőkertben ténen vagy ló tartassék.

Elnök a fentebbi kifejezésről rosszalag nyilatkozik.

Ezen §. vitájában figyelmet érdemelt a Kardos László felszólalása, ki szerint e zsúfolt téren istállók által minden kellem megszűnnék.

A §. felállással változatlanul elfogadtatik. A 6. §-nál dr. Ozory István felszólalására stýlaris módosítás eszközöltek. Ily módosítás szenvet a 7. §. is.

A szabályrendelet 2 része a tanácsnak új javaslat készítése tárgyában vissza adatik s irányadó elvül tüzetik ki a kintlakásra vonatkozó rend megállapítása.

A bormérő-ügy.

Következik Kövesdi János és Harsányi Gábor febr. 4-én beadott, ösmeretes indítványának tárgyalása, melyben orvoslás kérétek a városi regale és borfogasztási adó kezelésében elkövetett serelmek és különösen Papp László, a bormérő társulat igazgatójának eljárása ellen, kivel szemben kivált az osztalek és jogtalan kiszolgáltatások hatáskörében való tulkapások és az is, hogy a bormérők pénzével jogtalanul üzérkedik. Folyamodók kéri megállapíttatni azt is, hogy járt el e visszavételkek szemben a városi hatóság. Felolvasatik továbbá a kérelmezők egy pöteadványa, melyben példák soroltatnak elő az osztalek jogtalan kiszolgáltatásának bizonyítására.

Jelentetik, hogy ezen beadványok jelentését végett kiadattak a városi rendőrkapitányi hivatalnak. A főkapitány vizsgálata szerint kitűnt volna, hogy Harsányi Gábor a kérvényt aláírta, a nélkül, hogy tartalmát ösmerte volna, s hogy a zaklatás sat. adatai nem biztosak és Kövesdi János is több tekintetben módosította erős kifejezéseit. Papp Lászlóra azért neheztel, mert az osztalekben nem részesült mindenké egyenlőn s mert a „kaniztor” bor mérését betiltotta sat. E jelentés szerint a Papp László ügye teljesen rendben van s az indítvány — mint magán bosszu szüleménye — visszautasítandó.

Felolvasatik végül a kihallgatási jegyzőkönyv is, melyben Papp László az ellene emelt vádakot tagadja.

Felolvast. a börtöltárs. védekezése, mely körülbelül egyértelműleg hangzik a Papp Lászlóval, s kivált a kérelmezők s kivált a Kövesdy János eljárását önzöknek, jogtalanak, sőt meg „illetlennek” is kimutatni.

A sok felolvasmány után a főispán ismét mérsékletre inti a felszólalókat.

Jóna Dániel ma még csak távolról sem képes a bonyolalmas ügyben itelni. Papp László személyével bibeldőni nem akar. Csodálja, hogy a vádlók egyike csak is a személylél s így egyoldalulug fdglalkozik holott a város hasznát és békéjét is kellett volna szembe előt tartani. Szónok azt hitte, hogy Papp a történetből fog okulni s a miatta felzudult polemikából tanulni fog; de ő azt nem tette, mert a fogasztási adók rendszere korlátlan állást biztosít. Itt a rendszer és nem Papp László a hibás.

A fogasztási adó jelenlegi rendszerét hibáztatván, a városi pénzt. szükségéit tekintvén, ajánlja, hogy a regale borfogasztási adó kezelését a város vegye át a l. a. l. utasítatni, kéri a tanácsot egy a biz. elterjesztendő javaslat teteleire, mely meg ez évben tárgyalás alá kerüljön.

Dr. Ozory István a főbajt abban látja, hogy a hatóság, midőn a borfogasztási adó behozatái van és regale kezelésére szerződött, azon polgárokat vette” föl csak a vállalatba, a kiket Papp László ajánlott. Azelőtt minden városi polgár részt vehetett a vállalatban, hegyha akart és senkinek panaszkodhatott arról, hogy ő a vállalatból kiván zárva, vagy hogy más minden ok nélkül előnyben részesítetik. Az aiktómányosság megköveteli, — hogy minden közművezetésnek elvi alapja legyen. A tanács eljárásának semmi elvi alapja nincs és itt rejlik a fő baj, a kiválasztott vállalkozók pedig visszaelnek a hivattal különösen visszael az igazgatójuk, Papp László. A Kövesdi s társa által benyújtott beadványban foglalt állítások valóságát könnyen ki lehetett volna deríteni. A vizsgálattal megbízott főkapitány azonban nem derítette ki, mert nem akarta, sőt ellenkezőleg — még jobban beburkolta. A helyett hogy Papp László viselt dolgait vizsgálta volna, Pappal együtt tartotta a vizsgálatot és csak azt kutatta, hogy mennyiben vannak érdekei a kérvényezők. A főkapitánynak tudnia kellene, mint rendőröknek, hogy a vállalkozók annyira fosztogatják a fogy. közönséget, hogy majdnem 30.000 forint tiszta hasznuk marad. Ezt könnyű kiszámítani, mert tudjuk, — hogy mennyi illetéket szednek egy liter bor után és azt is tudjuk, — hogy k. b. mily mennyiségű bor fogasztatik évente. Lehet ezen dolgokat itt nyilvánosan tárgyalni s nem kell attól félni, hogy a fináciz főbb emelni a fogy. adót, mert nem azért nagy s jövedelem, mintha csekély volna a fogy. adó, hanem azért, mert a vállalkozók nagy illetéket szednek a fogasztóktól. Elfogadja Jóna indítványát.

Magyar Gábor, nagy tetszés zaj között, Papp László elmozdítását indítványozza.

Főispán szerint a kérvény nem indítvány, de panasz s ezért Kövesdy Jánost mint érdekelteit, a tárgyalásban való részvételre illetéktelenek véli.

Simonffy Imre kir. tan. és polgármester valótlannak nevezi dr. Ozory némely állítását s ezért a főispán rendre utasítja.

Simonffy Imre kir. tan. és polgármester folytatva beszédét, azt véli, hogy a „Debreczen” cz. lapban nyilvánosságra hozott adatok megnehezíték az ügy rendezhetőségét. A 30.000 forint jövedelem létezését tagadja s czafogtatja a felszólalás egyes pontjait, s kivált azt igyekszik bizonyíttatni, hogy a hatóság az egészen hibátlan. Ellenmondó zugás fogadja szónok azon mondatát, hogy a visszaélések dolgában forduljon ki-ki a főkapitányhoz Névszerinti szavazást kér arra nézve, hogy a regalet vegyék át a város, mert itt 65.000 forint forog kérdésben.

Dr. Ozory István személyes kérdésben kér szót. A polgármester azt mondta, hogy felszólalásom célja az izgatás volt. Ezzel intencziókat nem tiszteli, az vét a tisztesség ellen. A polgármester azt mondta, hogy valótlán dolgokat beszéltem.

Pedig hát valótlanságok ily értelemben állításával csak ténykérdésekre vonatkozó állításokra nézve lehet valakit vádolni, azon állításon pedig, melyet a polgármester nehezelt, csak vélemény volt. Ezt is tudja minden művelt és gondolkzó ember.

Simonffy polgármester: Miután azt mondta, hogy csak a tanács hibás, izgat és valótlanságot mond.

Gr. Begenfeld főispán újra rendreutasítja a polgármestert, s kijelenti, hogy ez irányban az ügyrendszabályok értelmében a legvégsőig lenne kénytelen elismenni.

Nagy Ferenc szerint Papp László nem az az ember, a ki a hatóság tekintélyét és fényét mozditja elő. Adatokkal sorol fel Papp László ellen. Küldöttezett indítványoz a bormérési ügyrendezésére.

Főispán a tanácsnak kívánja kiadni az ügyet oly módon, hogy a bormérést már a jövő évben is a város vegye által.

Simonffy Imre kir. tan. és polgm. ez indítványt nem pártolja s elfogadás esetében személyes szavazást kér. A tanács javaslatot adjon az átvétel idejére nézve is.

Mészáros József pártolja a polgármester indítványát.

Vásári István László eljárását veszi ki hogy a városi kezelés vallana. Papp Lászlóval közönség riadó eljeleni m Jóna Dániel zárszávában sajnálatlalt folyt viharos jelenetekről. javaslathoz ragaszkodik.

Keszei János „a veszedelmes ember” Sebes György ványa ellen szól s Papp óhajja rövid uton.

Boros László vetköz kérdést intézi: kor meg volt-e határozva társulat? Kovács Sándor tarifa sohasem volt. A történi, a mint ezt engedti.

Boros László hatóság h a n y a s á g a k á t a r z o t a t o t m e g. I g y l e a b o r m é r ő t. n e y e r e s e g. K o v á c s S á n d o r L á s z l ó á l t a l h a s z n á l t k i f e j t é s e i n d í t v á n y á t n e m f o g a d j a e l.

Főispán azt hisz szeptember elsejéig javaslat és borf. adó házikérelése tarifa czelszerűsége iránt. B e k e M i h a l y á r v e t e n n i e l ő z s z o r a z t a k é r d e s a t a n á c s j a v a s l a t a? m á s o r P a p p L á s z l ó? h a r m a d s z o r a z u j j a v a s l a t o k m e g t e t e l e k.

Gr. Degenfeld mely szerint a tanács adatik s ugy, hogy a felherben lehet legyen, javajavalmak miként (házi) zelése, mint egy tarifa megfogadtatik.

A polgármesteri jelentés következő adatait: Közegészségügy. Vörványos jellege megszünt a jelentkezett. Született a gyermek, meghalt 284 esetek 54-el muljak felül.

Rendezet. Az elmúlt hónapért 16, hatóság ellenőri kibágásért 1:0, összes megbüntetve, Ezekből 21 törvényszékeknek.

Iparügy. A kapitány nek állított ki iparigazoló fizetett fejenként 10 frt. vény elleni kibágást 2 év.

Honvédelmi ügy. Az 1-től 7-ig tartott meg. April 16-án vonult be véd dandár tanzászóaljána képezesé végett bevonult gyalogezred 120 póttartalé.

Honvédség e városban ember 480 lóval, aprihab lóval. Ebből be lett szá 130 ember, 91 lóval s átvé 2 főtiszt és 3 legény 3 ember, 92 lóval s átvonul 1 törzs, 17 főtiszt és 17 f. előfogot adott ki.

Adóügy. Álami adó által behittetett: 1876 — frt 311, krj Folyó évi adó kr. Késedelmi kamat 392 19,975 frt 42 és fel kr. 1325 frt 46 kr. Helybeli kr. idegen adó 140 frt 4 2276 frt 64 kr.

Helyi hí

— A mai közgyűlés — A mielőt részünktré gyulás óta nem értünk László ég és föld a d. e. 9-től d. u. 3-ig ha valaki szindarabnak csuk meg e hasonlatot e szereposztást megállapított szerelmes szerepe ma minagyérdemű kir. tanácsilleti, ki ma (különös!) volt s a kinek hő érzelvagyis elnököl főispánunk tányolta, hogy ő méltóság a midőn a bormérő társzerelmi bánatában, dr. Ozotónak és szavait va nevezte, először megrogult, a mely megrovást a sodszor ismételvén, azzal súlyosbította, hogy a megrovásának érdekében, hatletekig lenne képes elerélyes beszéd, jele annak dignitást nálunk egy mégetlen főur foglaja el. H városunk főkapitánya, ki ma szokatlan erőf látszcsöndben hallgatta, hogy Lászlót s e mélaság annyimennyivel hatosabb lett előadás, mind a bormér

Vásári István szintén a Papp László eljárását veszi kritika alá. Azt véli, hogy a városi kezelésnek a város kárát vallana. Papp László elmozdítását a karzat s a közönség riadó eljeleni mellett indítványozza.

Jóna Dániel, mint indítványozó, zárszavában sajnálattal említi meg a lefolyt viharos jeleneteket. A tanács által teendő javaslatokhoz ragaszkodik.

Keszei János szintén Papp László „a veszedelmes ember” eltávolítását óhajtja. Sebes György Jóna Dániel indítványa ellen szól s Papp László eltávolítását óhajtja rövid uton.

Boros László a főgyógyászhoz a következő kérdést intézi: A bérlet megkötésekor meg volt-e határozva, mit szedhet a bérletársulat?

Kovács Sándor szerint erre való tartja sohasem volt. A mérés olyan áron történik, a mint ezt a közönség forgalma engedi.

Boros László éppen abban tartja a hatóság hanyagságát, mert a tarifa nem határozta meg. Így lehetett 30,000 forint a bormérő t. nyeresége.

Kovács Sándor élesen felel a Boros László által használt kifejezéseire, Jóna Dániel indítványát nem fogadja el.

Főispán azt hiszi, hogy a tanács szeptember elsejéig javaslatot tegyen a regale és borsf. adó házikézelése s egy felállítandó tarifa czelszerűsége iránt.

Békés Mihály árvaszéki elnök kéri feltenni először azt a kérdést, hogy elfogadjatik-e a tanács javaslata? másodikor elmozdítandó-e Papp László? harmadszor utasítandó a tanács az új javaslatok megtételére?

G. Degei f. főispán indítványa, mely szerint a tanács előterjesztése visszaadatik s ugy, hogy a felmondás még szeptemberben lehet legyen, javaslatot tegyen egy a javadalmak miként (házi vagy bérbeadási) kezelése, mint egy tarifa megállapítása iránt elfogadjatik.

A polgármesteri jelentésnek kiemeljük a következő adatait: Középszegű. Vörhenyes toroklob járványos jellege megszűnt s csak szóróványosan jelentkezett. Született a város területén 334 gyermek, meghalt 284 egyén s így a születési esetek 54-el mulják felül a halálozásokat.

Rendészet. Az elmúlt két hónap alatt lopásért 16, hatóság ellenességért 5, rend őri kihágásért 120, összesen 141 egyén lett megbüntetve. Ezekből 21 adatott át a királyi törvényszéknek.

Iparügy. A kapitányi hivatal 31 egyének állított ki iparigazolmányt. Ezek közül 13 fizetett fejenként 10 frt „városdíj”. Ipartörvény elleni kibágást 2 egyén követelt el.

Honvédelmi ügy. Az unjonozás márczius 1-től 7-ig tartott meg. April 16-án vonult be a m. kir. 80. honvéd dandár tanzászlóaljának legénysége s kiképzése véget bevontul april 1-én a 39-ik gyalogezred 120 póttartalékos.

Honvédség e városban márcziusban 1526 ember 480 lóval, apriliában 1767 ember, 471 lóval. Ebből be lett szállásolva márcziusban 130 ember, 91 lóval s átvonul képen 1 törzs, 2 főtiszt és 3 legény 3 lóval; apriliában 132 ember, 92 lóval s átvonul képen 2 tábornok, 1 törzs, 17 főtiszt és 17 főnyi legénység; 23 előfogadatot ki.

Adóügy. Állami adó fejében a lakosság által befizetett: 1876-83 évi adóban 6306 frt 31¹/₂ krj Folyó évi adóban 13,277 frt 5 kr. Késedelmi kamat 392 frt 6 kr. Összesen 19,975 frt 42 és fél kr. Hadmentességi díj 1325 frt 46 kr. Helybeli illeték 6151 frt 98¹/₂ kr, idegen adó 140 frt 46 kr, idegen illeték 2276 frt 64 kr.

Helyi hírek.

A mai közgyűlés izgatott volt és élénk, a minőt részünkről a t. oszlári tárgyalás óta nem értünk meg. Papp László ég és föld között, ez lenne a d. e. 9-től d. u. 3-ig tartó ülés czime, ha valaki szindarabnak dolgozna fel. Tartásuk meg a hasonlatot és igyekezzünk a szereposztást megállapítani. A szerencsétlen szerelmes szerepe ma mindenesetre városunk nagyérdemű kir. tanácsos-polgármesterét illeti, ki ma (különös!) szerfelett izgatott volt s a kinek hő érzelmeit a hős-apa, vagyis elnök főispánunk oly kevéssé méltányolta, hogy ő méltósága részéről akkor, a midőn a bormérő társulat iránt érzett szerelmi bánatában, dr. Ozori István izgatottan a tónak és szavait valótlannoknak nevezte, először megrovásban részesült, a mely megrovást a főispán új másodsor ismételvén, azzal a megjegyzéssel nyolysbbitotta, hogy a gyűlés tekintélye megóvásának érdekében, hatáskörében a végletekig lenne képes elmenni! Ez bizony erélyes beszéd, jele annak, hogy a főispáni dignitást nálunk egy minden ízében független főúr foglalja el. Érdekes volt még városunk főkapitánya, kin a melakórság ma szokatlan erő látszott venni. Néma csöndben hallgatta, hogy ócsárolják Papp Lászlót s e mélaság annyival erősödött, a mennyivel hatóságosabb lett dr. Ozori István előadása, mind a bormérési ügyben, mind

pedig a hallatlanul esetben szőlőskerti-szabályzat javaslatának tárgyalásakor. Kivülte kivált pártunk tagjait illeti még dicséret, mint a kik mindvégig kitartó s hősséggel és kiéheztetési taktikával dacoló némaszemélyzetet képeztek. Általában, ha a Papp László sokat bangsulozott elcsapatatása szövege, városunk békéjének ez egyik elkerülhetlen feltételei okvetlen létre jő. Így — az igaz — hogy nem határozunk semmit, csak hogy majd határozunk máskor!

József főherczeg a honvédség főparancsnoka, mint bennünket a leghitelesebb forrásból értesítnek, a jövő június hó elején fog városunkba érkezni. A megérkezése napja még nincs egész biztonsággal meghatározva, miután ő felsége a honvédségi tanzászlóaljakkal fölötti szemle tartás czéljából körutat tesz s így érinti Debreczent is. Ő felségének régi óhaja a híres alföldi pusztát a Hortobágyot megnézni s tekintve azon körülményt, hogy bár ő felsége ez év folyamában, az ősi nagy gyakorlatokra valószínűleg ismét eljő Debreczenbe, még is hihető, hogy a kirándulás a mostani itt időzése alkalmából fog megtörténni. — A megszemléendő tanzászlóalj különben, a mint halottuk, annyira előre haladt a kiképzésben, hogy a jövő héten a századok szerinti gyakorlatias vetétek elő.

A város birtokán. A f. hó 9-én megtartott árverésen a város tulajdonát képező ugynevezett Szikigyakor 388 h. föld és a csukás c-apszék 700 ftrt többert mint az előző években. Budapesti László sámsói lakos által lett kivéve. A v. e. z. 721 h. szántó és haszáló földet pedig helybeli lakos Megyesy Zsigmond 3956 ftrtért vette ki, melynek bére az előtt 2401 frt volt.

Ki a szabadba! Ez a jelszó az uralkodó ma és mindennap. A nagy közönség bucsut s bizonyára élénk bucsut vett a kandelától, mint Hugo Viktor az ócska téli kabattól, melyhez oly kedvesen mondja a refrainet: „Mon vieil ami, ne nous séparons pas!” (Szász K. szerint: „Ó reg barátom! ne váljunk mi el!”) A vén nagyerdő százados tölgyfái lombokkal vannak megrakodva s a dalban is oly híres „rezgő nyárfa a rany színű levele” közt ott suttog a tavaszi szellő. A pázsit zöldjét kellemesen tarkítják a tavasz sok színű tarka virágai s ott ragyog a napugár az apró álló vizek fölött. És mindezek fölött uralkodik a kis madárkák vidám csicserege s önkéntlenül eszünkbe jut az a kedves vers:

„Fekszem a zöld fűbe hanyatt, Rezgő nyárfa lombja alatt. Fölöttem a madár dalol Kibangzik a bokor alól!”

Azt dalolja az a madár „Egyszer van az életben nyár” És ha elteltél a nyarat... Csak a száraz lombja marad!”

És a tavasz kellemi csabítógát hatnak mindenkire. Megnépesül a nem rég nyugon néma liget, vidámság zaja hangzik ott, hol csend és némaság uralkot s a madárkák dalával összeolvad ének, zene, öröm hang, a tavasz örömeinek hatása s „ki a szabadba” bajta mindenki, ott van az új élet — a feltámadás. E a nagyerdő naponta telve van és telve lesz hihetőleg mindég, pedig most sincs sem lovannu, sem közúti vasut, a pétériaft ut sincsen készen, — de van reneteg por, rossz ut... a mit azonban ha kísér az ember, a természet e nagyszerű templomába, virág illat, mosolygó napugár és madár dal mellett egy kis képződés mellett — könnyen ellehet feledni.

Mária Anna császárné temetése alkalmából mai napon középületeinken gyászlobogók lengettek.

Gyűlés a refermatu egyháztanács holnap délelőtt tíz órákor közgyűlést tart.

Uj menetrend fog életbe lépni a városunkat érintő vasutak közlekedésében e hó 16 ikától fogva, melyek az igazgatóságoktól mint teljesen érvényesek már le is érkeztek. Noha az eszakaleti vaspálya menetrendében törtéendő változásokat már korábban közöltük, legközelebb adni fogjuk az egésznek nevezetesebb részét.

A bécsi sajtó rólunk. A biharmegyei gyógyszerész-egylet által f. évi ápril 22-én Debreczenben megtartott Lavoisier ünnepélyéről a budapesti valamint a bécsi szaklapok is igen kedvezően nyilatkoznak, a mennyiben az itt Debreczenben Tamásy Károly ur által megtartott beszédet nem csak hogy egész terjedelemben közlik, hanem ezen közleményt oly megjegyzésekkel kísérik, a melyre a biharmegyei gyógyszerészi egyesület büszke lehet és a melyek a hazai gyógyszerészetünket a külföldivel szemben igen kedvező színben tüntetik elő. A bécsi „Pharmaceutische Post” czimű lap ezen évi 19-ik számában a következőket lehet olvasni. Ezen lap t. i. mindenek előtt előre bocsátja azt, hogy mennyire helyén való lett volna, hogy ha a Lavoisier ünnepély nemcsak Ausztriában, hanem különösen Bécsben is megtartott volna, mert ez által meg lett volna mutatva, hogy a gyógyszerészet még most is hatalmas oszlopja és előmozdítója a vegytan tudományának. Azonban beviszonyaink annyira ferdek, hogy az ausztriai gyógyszerészeknek semmi kedvük sincsen ünnepélyeknek megtartására. De annál örvedetesebb — mondja ezen lap — hogy Lajtán tul a hol a gyógyszerészet érdekében, ennek emelésére sok történik, és a hol a politikai viszonyaink egyéni, valamint a társadalmi működésre nagyobb szabadságot engednek meg, Lavoisiernek 100 éves jubileumát a magyarság szívében Debreczenben nagy ünnepélyességgel megtar-

tották. Az illető lap közli itt Tamásy Károly gyógyszerész urnak előadását kivonatban és megjegri, hogy azt a következők számban egész terjedelemben ismertetni fogja — a mit azóta már meg is tett. — Említést tesz Dr. Vedródi Viktor tanárnak az alkalmából mutatványos előadásáról és sorait a következőkkel rekeszti be, azt mondván, hogy nagyon örvedetes lenne, hogy jövőben az ausztriai gyógyszerészek a magyar gyógyszerészekkel szemben vissza ne maradnának, a mely utóbbiak — tüntetődvé legyen mondva — jelenleg nagyobb számú a tudományban is igen tevékeny tagokkal rendelkeznek.

Kortesszót. A választásokat megelőző óta-termebből kaptuk a következőt, melyet H.-Szoboszlón énekelnek:

A Kormányárt jellőlél György Endre jött Budapestről Hej lelkem galambom, Kár volt jönnöd, ha mondom.

De a pártunk kortes is kell, Vajjon akad-e rá ember? Czeglédim, ha mondom, Vállalkozz rá galambom.

Hát Czegléd azt gondolta, Hogy koponyét megfordítja; Czeglédim, galambom — Rosszult teted, ha mondom.

Kormányártnál van jó profit, Ő is azért korteskedik. Czeglédim, galambom, Megbánod még, ha mondom.

Györgyvenyolcznak szent az elve, Őt éltetik lelkesedve, A ki ezzel lesz követ, György uram elreplühet.

József főherczeg neje Klotild főherczegnő tegnap reggel egy egézséges leánygyermeket szüti.

Iparoskör közművelődési szakosztálya ma délután 6 órákor a kör helyiségében újra alakulási gyűlést tart. E szakosztály elnöke tavaly nt. Könyves Tóth Kálmán ref. lelkész ur volt. Reméjük, hogy ma ismét ő fog megválasztatni elnöknek.

A gyöngy-élet vége. A közös hadsereg tartalékosai, kik a mult hó 28-ikára hivattak be 13 napi fegyvergyakorlatra, a törvénytiszta idő holnap telnek ugyan ki, de a jó fiúk már szabadsgalovva lettek s a gyöngy élet rájuk nézve ismét bevégeződött. Siettek is az egyenruha utolsó darabjától is mielőbb megszabadulni, mert, hisz a „gyöngyélet” csak elnevezés, de a valóságban epenséggel nem az!

Serbehatalat vám kiadásánál ez évre nem volt konkurans.

Nagy tűz. H.-B. ö ször ményből értesítenek bennünket, hogy ott tegnap nagy tűzvész dühöngött. Egy ház és száraz malom s több mellék helyiség esett a pusztító elem ádoztává.

Eszküvők. E hét folyamán házasságra léptek: Somogyi Imre Weisz Francziskával, Polgári József Balogh Évával, Czobor Károly Lux Rozával, Molnár István Szabó Zsuzsánnával, Kurucz István Kiss Juliánával, Gál András Barta Zsuzsánnával, Vásári András Szentesi Erzsébettel, Kádár Antal Bede Zsuzsánnával. Áldas és frigyekre.

Vásár a Hortobágyon. A hortobágyi hídnál áldozó csütörtökön nagy vásár fog tartatni.

Műkedvelői színi előadásban működő ének-és zenekar beállítását Mácsay Sándor ur, a főiskolai énekkar karnagyja teljesíti.

Házasságok statisztikája. Városunkban ez év folyamán összesen 164 pár vette magára a házasság rózsálcáit.

Mulátság. Az iparoskör folyó évi június hó 8-án a városi nagyerdőben tartandja nyári vigalmát és pedig a „Lövölde” előtti díszes téren, hol is a tánczolók részére szép díszsátor fog felállítatni, azonfelül a lövölde nagyterme is a közönség rendelkezésére álland. Gyuri bácsink, mint vendéglős, ez alkalommal is ki fog tenni magáért, jutányos ár mellett szolgáltatván az ételke: és italokat, míg más oldalról Oláh Józsi zenekara már tanulója ez alkalomra az iparos c-árdást. — A rendezőség Mayer Fereacz bizottsági elnök és Vadon Sándor iparoskörti titkar vezetése alatt nagyban ügybuzgólnaknak a mulátság sikeres tárgyában. Mint halljuk gróf Zichy Jenő, Ráth Károly és Gelléri Mó: iparferfiak is szerencsétlenül fogják ez alkalommal az iparoskör nyári vigalmát.

A zenede javára e hó második felébe 2 műkedvelői előadás rendeztetik. Az elsőben adatik „Süketnek kell lenni” vig. 1 felvonásban, és „Tíz leány egy férj sem” operette 2 felv. A második előadás alkalmával az operette ismételtetik s a mellett előadatik a „Dicsőség bajjal jár” 1 felv. angol vigjáték Közreműködnek a „Süketnek kell lenni” vigjátékban: Sesztina Iona kisaszony, Lőkös Gyula, ur, Ferenczy Lajos ur, Riekl Antal ur, Fráter Géza ur, Domahidy Elemér ur, Csaba Zoltán ur. „Tíz leány egy férj sem.” Operette 2 felv. Balogh Erzsik k. a., Bernáth Flóra k. a., Gerédy Gizella k. a., Göll Anna k. a., Kiss Irén k. a., Hubay Alajosné urhölgy, Lengyel Iona k. a., Nemes Iona k. a., Schmidt Paula k. a., Szabó Emma k. a., Varga Vilma k. a., Cziffer Nándor ur, Szép Lajos ur. „Dicsőség bajjal jár” vigjátékban Varga Ella k. a., Varga Vilma k. a., Hegedűs Sándor ur, Kovács B. Gyula ur, Domahidy Elemér ur.

Pártmozgalom. A székielyi választó kerületben, a mint lapunkat értesítik, következő meghívás bocsátott ki. A székielyi választókerület 48-as elvű, fü getenpárti polgárai a folyó 1884. évi május hó 18-ik napján Székielyhidon, a furdőház termében, délután 4 órákor pártértekezletre tiszteltel meghívattak.

Fráter Kálmán pártelnök. Tárgy: 1. A képviselői beszámolóbeszéd tartása helyének és idejének meghatározása. 2. Képviselőjelölt állítása. 3. Pártszervezkedés. Ugyancsak a kerületből nyert értesülésünk szerint, onan pártunk győzelmét biztosnak tartják, ha elvégre az egyhangú kívánalomnak engedve, volt képviselőjük Kiss Albert ur, a jelöltséget ismét elfogadja.

Kuglizó. A kereskedő ifjúság kuglizója holnap nyitattik meg Lesz dijkuklizás, jó zene, hideg ételek s bor. A tagok vendégei szivesen látatnak.

Lapunk mai számának hirdetési rovatában közölt Szilágyi József helybeli rész és vasúttóde tulajdonos tudósítását ajánljuk a géptulajdonos és gzdákközönség figyelmébe és párfogásába.

A felülmulhatlannak ismert eredeti Singer varrógépek családok és kézművesek részére, melyek 1 frtos heji részlet (vidékre 5 frtos havi részlet) fizetés mellett Neidlinger G. urnál Debreczen, piacz-utca 2145. szám alatt kaphatók, a tisztelt közönségnek legjobban ajánlhatók.

Hazánk s a külföld. — A nyiregyházi „nevelő” Közlebb emlekeztünk meg egy nyiregyházi zsidó tanítóviselt dolgairol. Ujjában azt írják, hogy a leplezett „nevelő ur” L. J. tegnap éjjel Nyiregyházaárol megszökött, hogy hová, nem tudja senki, pedig állítólag a felesége sem. Tegnap reggel pedig az erélyes tanfelügyelő is kített magáért; bezáratta ezt az iskolának csufolt sybaritazugot.

Temetés. Fördös Lajos kecskeméti ref. főesperes temetése, mint Kecskemétről csütörtökön írják, d. u. 3 órákor ment végbe Kecskeméten.

Horváth Boldizsár, mint Sopronból jelentik, tegnap uyuította be az ottani törvényseknél a herczeg Eszterházy-féle uradalmak zárgondnokságáról valló lemondását.

Kolera. „Borsodmegyei Lapok” a következő hírrel ijesztget: Diós-Györgyben szombaton egy 13 éves fiu halt el hirtelen. A bonczólatát dr. Reisz József eszközölte s mint a vizsgálat kiderítette a gyermek kolera áldozata lett. Diós-Györgyben egy hét lefolyása alatt, ez már a második kolera eset.

A kövér conductorok félelme. Philadelphia közúti vasúti conductorai közt nagy fölindulás. Az ottani közúti vasúti társulatok igazgatói elhatározták, hogy elbocsának minden kövér conductorot, mert a kocsin nagy helyet foglalnak el. Mivel azonban ezen igazgatói elhatározás nem szabja meg, hogy mekkora terfogat a maximum, a melyvel egy vonatvezetőnek birni kell, a szegény conductorok közt mindenki retteg, a ki csak nem csupa csont és bőr.

Közgazdaság. — Budapesti sertésvásár. Kőbánya május 8. — (A „sertés-keresek” csarnok távirati jelentése.) Az üzlet csöndes. — Magyar urasági öreg nehéz 48.—49. fiatal nehéz 50.—50.—, közép —, —, könnyű 52.—53. Szedett nehéz közép 48.—, könnyű 52.—53. Romániai bakonyi. nehéz 49.—50. átmeneti, közép bakonyi könnyű 50.—51. átmeneti, eredeti nehéz —, —, átmeneti közép —, —, átmeneti szerbiai nehéz 50.—51.—, átmeneti közép 51.—51.50 átmeneti könnyű —52. hízó a vasutról mázsálva — hízó 1 1/2 éves elősúlyban 40/0 —, 2 éves öreg —, —, frtig. Az árak hízalt sertéseknél páronként 45 kiló és 1% os levonással métermázsánkt értendők. Romániai és szerbiai sertéseknél, melyek mint átmenetiek adattak el a vevőnek, páronként 4 arany vám fejében megtérítetik.

Felelős szerkesztő: GASPÁR IMRE. Kiadó KUTASI IMRE.

Köszén kátrányt

a legjobb minőségben zsidely-és deszka-tetők behuzására, czulápok, melyek a földbe ásatnak, továbbá kerítések és gazdasági épületek betetésére ajánl 50 és 200 kilós hordókban a debreczeni légszeszgyár igazgatósága.

Arverési hirdetmény!

A néhai Marialaky Imréné hagyatékhöz leltározott ingóságok elárvereltetése a városi tekintetes árvaszéknek 1592/84 sz. végzéseéve elrendeltetvén, ezen árverés Koszorus Lajos városi közgyám, és alulirott magánygám közbejöttével a kisvárad-utczai 2119. számú háznál folyó 1884. évi május hó 12 én délután 3 órákor fog megkezdetni, és esetleg a következő napokon mindenkor délután 3 órákor folytatatni.

Takács Ferenc

ügyvéd, mint gyám,

